

4. JUMALA TÄIUSLIKKUS

- Kõikvõimas

Jr 32:17- „Oh Issand Jumal! Vaata, sina oled teinud taeva ja maa oma suure rammu ja väljasirutatud käsivarrega: ükski asi ei ole võimatu sinul,” Tema kõikvõimsus väljendub maailma loomises ja selle toimimashoidmises. Hb 1:3 – “kandes kõiklust oma väe sõnaga.” Temale pole miski võimatu 1Ms 18:14 – “Kas peaks Issandal midagi olema võimatu?” Kõikvõimsuse omadus tähendab et ta on imede Jumal, mis julgustab kõike usurahvast Mt 19:26 - „Inimeste käes on see võimatu, kõik on aga võimalik Jumala käes.” Egiptusest väljatulek oli suur Jumala võimsuse väljendus, ning Kristuse ülesäratamine surnuist oli ajaloo suurim demonstratsioon inimkonnale Jumala võimsusest.

Kui me vaatame tema peale, kui suur vägi on meile saadaval Js 40:31 – “kes ootavad Issandat, saavad uut rammu, need tõusevad tiibadega üles nagu kotkad: nad jooksevad ega tüdi, nad käivad ega väsi,” ja see vägi on saadaval igale kristlasele Lk 24:49 – “teid rüütatakse väega kõrgelt!” Et Jumal tooks päästmisi, tervenemisimesid, vabanemisi ja hävitaks iga jõu mis tuleb Jumala töö vastu.

- Kõiketeadev

1Jh 3:20 – “Tema teab kõik.” Öp 5:3 – “Issanda silmad on igas paigas.” Ta teab igat aspekti oma loodu kohta. Ta teab tulevikku. Peitmine Jumala eest nagu Adam ja Eva peale viljast söömist on võimatu. Iga sõna mis me räägime on nähtav Jumalale Mt 12:36 – “Aga ma ütlen teile, et inimesed peavad kohtupäeval aru andma igast tühjast sõnast, mis nad on rääkinud, Ta uurib läbi ka mõtted ja südamed.” Jr 17:10 – “Mina, Issand, uurin südant, katsun läbi neerud, et anda igaühele tema tee kohaselt, tema tegude vilja mööda.” Kui prohvet Saamuel otsis kuningas Saulile järeltulijat, siis 1Sam 16:7 – “inimene näeb, mis on silma ees, aga Issand näeb, mis on südames.”

Jumala kõiketeadvus võib olla julgustuse, rahu ja kinnituse allikas. Iiob 23:10 – “Kuid tema tunneb teed, mida ma käin. Katsub ta mind läbi - ma tulen sellest välja nagu kuld.” Jumal teab kõiki meie vajadusi ja kindlalt varustab, mis vabastab meid ärevusest, me ei pea jooksma maiste asjade järgi. Mt 6:32 – “Sest kõike seda taotlevad paganad. Teie taevane Isa teab ju, et te seda kõike vajate.”

- Kõikjalviibiv

Ta on kõikjal täielikult kohal kogu aeg. Jr 23:24 – “Kas see pole mina, kes täidab taeva ja maa? ütleb Issand.” Ta on lähedal igale inimesele. Ap 17:28 – “Tema sees meie elame ja liigume ja oleme.” Tema lähedus manifesteerus lihaks saamisega Js 7:14 – “ennäe, neitsi jääb lapseootele ja toob poja ilmale ning paneb temale nimeks Immaanuel (Jumal meiega).” Ja siis ta saatis Püha Vaimu kes on meiega kogu aeg Jh 14:17 – “Tõe Vaimu, keda maailm ei saa võtta vastu, sest ta ei näe teda ega tunne teda ära. Teie tunnete tema ära, sest ta jääb teie juurde ja on teie sees.” Ta on teinud meisse oma eluaseme Ef 2:22 – “teidki üheskoos ehitatakse Jumala eluasemeks Vaimus.” “Jumala kõikjal viibimine on fakt: Ta on kõikjal kohal kõigi jaoks. Kuid isiklik selle teadmine Tema ligiolu kogemine on see mis tõeliselt loeb.” (Williams, 79)

KASUTATUD KIRJANDUS

“Renewal Theology” - Rodman Williams	“The Christian Doctrine of God” – Emil Brunner
“Truth Aflame” - Larry Hart	“The Epistle to the Romans” - Leon Morris
“Knowing God” - J. I. Packer	

JUMALA OMADUSED

Ivo Unt | 08.09.2024 | EKNK Toompea kogudus

SISSEJUHATUS

> On raske kahelda Jumala eksistentsis, kuid palju on küsimusi selle üle KES JUMAL ON ja MIS TA TEEB?
> Paastu ajal on hea mõtiskleda Jumala suuruse ja omaduste üle, saades sügavam ilmutus temast.
> Kui me omistame tugeva teoloogia ja uskumused Jumala omaduste kohta, suudame me läbi minna rasketest aegadest eha hakka kahtlema Jumala võimekuses või headuses

1. JUMALA IDENTITEET

- Jumal on elav

5Ms 5:26 - “Sest kes kõigest lihast on nagu meie kuulnud elava Jumala häält rääkivat tule seest ja on jäänud elama?” Mt 16:16 - “Siimon Peetrus kostis: „Sina oled Messias, elava Jumala Poeg.” 2Kor 6:16 - “Meie oleme ju elava Jumala tempel”
“Jumal annab elu ja hingust kõigisse asjadesse, toob elu tagasi elutusse, ja pidevalt uuendab eluga mida ta taastab” (Williams, 49)
“Mitte see et meie elame teeb Jumala elavaks, vaid et Jumal elab, saab inimesel üldse mingi elu olla” (Williams, 49)

- Jumal on isiklik

Ta ilmutab ennast kui keegi kes soovib isiklikku suhet inimesega. Ta on küll kuningas, kohtumõistja, karjane, aga ta on ka Isa. Isa on väga isiklik termin, kus ta peab inimesi oma lasteks. Peale selle, et Jumal piiblis naerab, vihastab, rõõmustab, kurvastab, Talle viidatakse kui Tema nägu, Tema käsi, Tema jalad, Tema selg, mis kirjeldavad kehaosasid. Ta näeb inimesi, loob kontakti inimestega, ja nõustab neid. Jumal esitab ennast isiklikult läbi Jeesuse Kristuse kehastuse, kus ta suhtleb, on osaduses ning täidab inimeste vajadusi.

- Jumal on Vaim

Jh 4:24 - “Jumal on Vaim ja kes teda kummardavad, peavad teda vaimus ja tões kummardama.”

Ta ei ole liha ja veri vaid täielikult vaimne olend. Ta on ka inimesele nähtamatu, ega oma inimesele nähtavat ihu 1Tm 6:16 - “keda ükski inimene pole näinud ega suudagi näha.” Jumala vaim on sidumatu, ohjeldamatu, sundimatu. Ta ei tunne piire ja on vaba teostama oma tahet.

2. JUMALA ÜLELOOMULIKUD OMADUSED

- Lõputu

Js 6:1 - “nägin ma Issandat istuvat suurel ja kõrgel aujärjel”
1Kun 8:27 - “Aga kas Jumal tõesti peaks elama maa peal? Vaata, taevas ja taevaste taevas ei mahuta sind, veel vähem siis see koda, mille ma olen ehitanud.”
“Jumal mitte ei ole kõrgem kui kõrgused, Ta on sügavam kui sügavused. Ta ületab põhjalikemad tasemed universumis.” (Williams, 55) Ta ei mahu lõplikku, ega ühtki tema omadust ei saa kirjeldada lõplikuga

- Igavene

Kui inimesed on loodud, siis Jumala pole algust ega lõppu

Jh 8:58 - „Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, enne kui Aabraham sündis, olen mina.”

See salm ütleb et “olen mina” mitte “olin”, mis viitab tema eksistentsi sellisel, et ta on kogu aeg olemas olnud. Ta on ainus reaalsus millel pole algust, keskpunkti ega lõppu. Ps 90:2 - “Enne kui mäed sündisid ja kui maa ja maailm loodi, oled sina, Jumal, igavesest igavesti.”

“Jumal oma olemuselt on ise-eksisteeriv (teda pole loodud), ja ta toob kõik muu eksistentsi.” (Hart, 79) Ilm 4:8 - “Püha, püha, püha on Issand Jumal, Kõigeväeline, kes oli ja kes on ja kes tuleb!”

“Kuna igavene Jumal on sisened meie aega ja ruumi Jeesuse Kristuse läbi, ta on toonud Oma igavuku meie südamesse. Meil on igavene elu. Kui aeg saab otsa, me jätkame elu Temaga igavesti” (Williams, 58)

- Muutumatu

Universum ja inimkond on pidevas muutumises, kuid “Issand, ei ole ennast muutnud,” (Ml 3:6) Ta on konstantne ja stabiilne kõiges kes ta on ja mis ta teeb. Tema manifestatsioon “Jeesus Kristus on seesama eile ja täna ja igavesti!” (Hb 13:8)

Vana Testament viitab, et meie käitumine, meeleparandus küll muudab ta meelt ja tegusid (2Ms 32:14 “Ja Issand kahetses kurja, mida ta oli ähvardanud teha oma rahvale.”) “Kui inimene on kuulekas, Jumal õnnistab, kui inimene ei kuuletu, Jumal karistab, kui inimene tunnistab oma patu, Jumal andestab. Ka Jumal “kahetseb” ja tegutseb teises suunas.” (Williams, 59) Jumala “kahetsus” ei tähenda Jumala muutumist, vaid toob välja tema teise omaduse.

Tema muutumatus ei tohiks näidata teda kui kõva, kauget, isikupäratut ja liikumatut. Ta ei ole külm ja liikumatu kuju vaid vastupidi Ta suhtestub inimestega. “Tema püsivus ja muutumatus pakub meile stabiilse vundamendi meie eludeks, eriti kiire elumuutuse ajastul” (Brunner, 266).

3. JUMALA ISELOOM

Jumala doktriin tegeleb enamasti Tema moraalse iseloomuga.

- Püha

Pühadus on Jumala olemuse vundament Js 6:3 - „Püha, püha, püha on vägede Issand! Kogu maailm on täis tema au!” Mooses kohtus Jumala pühadusega põleva põõsa ees 2Ms 3:5 - „Ära tule siia, võta jalatsid jalast, sest paik, kus sa seisad, on püha maa!” Kedagi peale Moosese ja Aaroni ei lubatud ronida mäele Jumalaga kohtuma. Nii deemonid (Lk 4:34 “Ma tean, kes sa oled: Jumala Püha!”) kui ka Peetrus nägid Jeesuse pühadust (Jh 6:69 – “ja me oleme uskunud ning ära tundnud, et sina oled Jumala Püha.”)

Jumala pühaduses on aukartust äratatavus, ülevus ning majesteetlikus. Sellest tuleneb ka termin Jumala kartus, mida me tunnetame oma patuse pärast, mis tõttu Paulus suunab meid ennast pühitsema Fil 2:12 – “valmistage endile päästet kartuse ja värinaga!” Tema pühadus viitab jumalikkule puhtusele. Hab 1:13 – “Sinu silmad on liiga puhtad selleks, et näha kurja, ja sina ei või vaadata õnnetust.” Vanas testamendis kogudusetelgi seaduselaegas mis oli kaetud puhta kullaga, sümboliseeris Püha ja puhta Jumala ligiolu. 2Ms 25:22 – “Seal ma siis ilmutan ennast sulle ja kõnelen sinuga lepituskaanel mõlema keerubi vahel, mis on tunnistuslaeka peal, kõigest, mida ma sind käsin Iisraeli lastele öelda.”

Kõik see oli Jumala rahva kutse ise näidata välja puhtust ja pühadust. VT-s saavutati see paasapüha talle läbi (2Ms 12:5) kuid UT-s juba Jeesuse täiuslik veri mis puhastab meid. Mt 5:8 – “Õndsad on puhtad südamed, sest nemad näevad Jumalat.” Jeesus juhib tähelepanu sisemisele pühadusele ja puhtusele. Mt 23:25 – “te puhastate karika ja liua väljastpoolt, aga

seest on need täis riisumist ja aplust!” Kõik see on seotud Jumala õiglusega Ps 89:15 – “Õigus ja õiglus on su aujärje alus.”

- Armastus

Armastus on väga põhiline jumalikkuse olemus 1Jh 4:8 – “Jumal on armastus.” Armastus väljendus VT-s Iisraeli väjatoomises egiptusest. Jeesus väljendas armastust kui ta pesi jüngrite jalgu Jh 13:1 – “kes oli armastanud omi selles maailmas, armastas neid lõpuni.” See sai täiuslikuks kui ta suri meie eest ristil (Rm 5:6,8)

Kui kreekakeelne sõna eros on kirglik, sensuaalne armastus teise suhtes või isegi kirg muusika, kunsti ja ilu vastu, mis saab midagi, siis sõna agape armastab ilma et midagi saaks vastu sellest. Agape pole rajatud armastuse objekti väärtusele, kuid armastab armastamatuid, inetuid ja eemaletõukavaid, saades vastu “risti löömise.” “Jumala armastus pole kunagi ennast-otsiv vaid alati ennast-andev. Ta ei armasta konkreetseid inimesi või inimkonda kuna ta saaks mingit kasu sellest. See on armastus, mis hoolimata väärtusest või objekti vastusest jätkab enese andmist.” (Williams, 65)

See armastus on hoomamatu, seetõttu Paulus palus Ef 3:15-17 – “et Kristus usu kaudu elaks teie südameis ning te oleksite juurdunud ja kinnitatud armastuses, et te suudaksite koos kõigi pühadega tunnetada, milline on armastuse laius ja pikkus ja sügavus ja kõrgus, ning ära tunda Kristuse armastust, mis ületab iga tunnetuse, et te oleksite täidetud Jumala kogu täiusega.” Armastus väljendab Jumala arm ja halastus kus Jeesus tervendas haiged, toitis näljaseid, äratas surnuid ning andestas (Mt 18:32-35)

- Tõde

Jumal kui tõde eristab teda kõigist teistest jumalatest. 1Ts 1:9 – “te olete ebajumalaist pöördunud Jumala poole, teenima elavat ja tõelist Jumalat” Jh 1:14 – “me nägime tema kirkust nagu Isast Ainusündinu kirkust, täis armu ja tõde.” Jh 14:6 – “Mina olen tee ja tõde ja elu. Ükski ei saa minna Isa juurde muidu kui minu kaudu.”

Ta on olemuslikult tõene oma olemuses, tegudes ja sõnades. Temas pole mingit pettust ega valelikkust. Niisiis kutsub Jumal oma rahvast samasugusele ausameelsusele. Las meie jah olla jah.

- Hea

Jumala headust väljendab Ps 118:1 – “Tänage Issandat, sest tema on hea, sest tema heldus kestab igavesti!”

Tema headus on seotud tema armu, halastuse ja lahkusega. “Kui me peaksime ühe terminiga summeerima Kristliku evangeeliumi, kuningriigi evangeeliumi, siis see on ARM” (Hart, 106) “Jumal armastavalt annab ruumi ja aega meile et reageerida tema armulisele pakkumisele - lunastus ja osadus” (Hart, 110)

“Andustus pole odav zest. See on hinnaline nagu rist. See on tähenduseta ilma (Jumala) vihata. Kui pole midagi millest päästetakse, siis pole päästest rääkimisel sisu.” (Morris, 76-77) Mk 10:18 - „Miks sa nimetad mind heaks? Ei ole hea keegi muu kui üks - Jumal.” Õnnelikkus ja suuremeelsus on tema omadused Mt7:11 – “Kui nüüd teie, kes olete kurjad, oskate anda häid ande oma lastele, kui palju enam teie Isa, kes on taevas, annab head neile, kes teda paluvad!” Tal on rõõm sellest, et õnnistada oma lapsi Jk 1:17 – “Iga hea and ja iga täiuslik kink tuleb ülalt, valguste Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varjutuste varju.” “Headus väljendab lihtsat soovi, et teised võiks saada seda mis teeb neid õnnelikuks.” (Packer, 146-147)